

N:o 42.

Ank. till Riksd. Kansli den 19 April, kl. 11 f. m.

*Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts N:o 6 Utlåtande N:o 9,
angående Herr C. Orres motion N:o 29, om underdånig
skrifvelse till Kongl. Maj:t rörande förändrade föreskrifter
i afseende å ekonomiska besigtningar.*

Uti sin ifrågavarande motion yttrar Herr C. Orre hufvudsakligen: att enligt nu gällande föreskrifter ekonomiska besigtningar förrättas, å ecklesiastiska och militie-boställen hvar femte år och å civilstatens boställen hvar tredje år, samt äfvenledes hvar tredje år å alla soldat- och ryttare-torp och dylika lägenheter; att anledningen till berörda olikhet i tidrymden emellan besigtningarnes hållande ingenstädes i författningarne finnes antydd, och icke heller låte sig af sjelfva förrättningens beskaffenhet förklaras; och att vidare kunde ifrågasättas, om ifrågavarande besigtningar vore af behofvet påkallade, så ofta som de nu företogos, och huruvida de till gagnet motsvarade de af dem härflytande stora kostnader, bestående i rese- och traktementsersättningar till förrättningsmännen. Härtill komme äfven, att besigtningar, åtminstone vid militie-staten, företogos icke uti en efter boställets inbördes läge ordnad följd, utan ofta nog under olika år å alldeles närbelägna boställen, hvarigenom kostnaderna onödigtvis förökades.

I anledning häraf, och för att åstadkomma inskränkning och besparing vid dessa förrättningar — dem motionären för öfrigt förmenar kunna utan synnerligt men helt och hållet afskaffas, enär de stadgade af- och tillträdes-synerna samt de syneförrättningar, hvilka dessemellan af indelningshafvare eller kontrollerande myndigheter påkallades, synas honom tillräckliga till förekommande af boställets missvårdande eller vanhäfd, — föreslår motionären: att Riksdagen behagade i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t hemställa, det Kongl. Maj:t täcktes förordna:

dels att ekonomiska besigtningar endast böra förrättas hvar åttonde år å boställen, torp och lägenheter på landet, å hvilka dylika besigtningar hitintills förekommit;

dels ock att dessa besigtningar inom hvarje särskild korps så ordnas, att de efter hvarandra fortgå i förhållande till boställets belägenhet med

minsta väglängd och tidspillan, under iakttagande jemväl deraf, att, der laga syn mellankommit, ekonomisk besigtning för den åtta-års-perioden blefve öfverflödig.

Utskottet har tagit ifrågavarande motion under ompröfning; och finner i fråga först om de å ecklesiastika och militie samt civilstatens boställen nu stadgade ekonomiska besigtningar, att dessa förrättningar icke borde återkomma oftare för det ena slaget af boställen än för det andra; och torde det kunna antagas, att då för de tvänne först berörda slagen af boställen hvar femte år återkommande besigtningar ansetts tillräckliga för tillsynen öfver boställenas vidmagthållande och laga bestånd, besigtningar å de civila boställena icke skulle oftare tarfvas. Härjemte anser Utskottet, lika med motionären, särdeles önskvärdt, att Statsverket icke onödigtvis betungas med ersättningar för å olika tider företagna särskilda besigtningaresor, der dessa lämpligare hade kunnat under en och samma resa verkställas i en följd, ordnad efter boställenas belägenhet med hänsyn till hvarandra; äfvensom att vid de tillfällen, då laga syn öfvergått boställena, samt brister och vanhäfd dervid grundligen uppdragats, den ekonomiska besigtning, som derefter bort hållas, saklöst skulle kunna inställas.

Beträffande slutligen de torpsyner, som enligt gällande föreskrifter hvar tredje år eller oftare, om särskilda förhållanden sådant kräfva, skola förrättas, så antager Utskottet, att de för det närvarande återkomma oftare, än som för ändamålet är af nöden. Utan att vilja för deras förrättande söka utfinna någon bestämd tidrymd, hvilken alltid måste väljas mer eller mindre godtyckligt, synes det Utskottet, som om de bestämmelser, hvilka i fråga härom äro stadgade för syner å båtsmanstorp, äfven skulle vara för öfriga indelta eller soldattorp tillämpliga, och att alltså ifrågavarande besigtningar icke borde anställas oftare än a) vid soldats tillträde till torpet, derest han eller kompani-chefen, efter inhemtade upplysningar, anser detsamma till åbyggnad och häfd icke befinnas i laggildt stånd, samt derom hos Konungens Befallningshafvande gör anmälan; b) under soldats besittningstid, uppå anmälan hos Konungens Befallningshafvande, antingen af vederbörande rust- eller rotehallare, att soldaten icke, i hvad honom tillhört, torpet behörigen vidmagthållit, eller ock af kompani-chefen, att roteintressenterna underlåtit att erforderlig nybyggnad eller dem åliggande förbättringar å torphuset verkställa, och c) till utrönande, huruvida de vid sådana syneförrättningar antecknade och af Konungens Befallningshafvande till verkställighet af den, som därför ansvara bör, ådömda bristfälligheter blifvit inom förelagd tid och på föreskrifvet sätt fullgjorda; egande Konungens Befallningshafvande att om dessa syneförrättningar förordna.

På dessa grunder får Utskottet föreslå, att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t hemställa, det Kongl. Maj:t tacktes förordna:

att den tid, hvarinom de ekonomiska besigtningar, som enligt gällande författningar å ecklesiastika, militära och civila boställen böra förrättas, sättes lika för alla boställen, och bestämmes så rymlig, som med omsorgen om boställenas ordentliga häfd och vidmagthållande möjligen är förenligt, äfvensom att dessa besigtningar inom hvarje slag af boställen ordnas efter en bestämd följd i förhållande till boställenas belägenhet, så att resorna kräfva minsta möjliga väglängd och tidspillan, samt med iakttagande jemväl deraf att inträffande laga syn må, i fråga om bestämmande af tiden för nästföljande ekonomiska besigtning, lika med sådan besigtning anses;

och att i afseende å soldattorp och dermed jemförliga lägenheter, å hvilka för närvarande besigtningar hvar tredje år skola förrättas, de angående syner å båtsmanstorp stadgade, här ofvan upptagna föreskrifter skola vara gällande.

På Utskottets vägnar:

F. G. ISBERG.

N:o 43.

Ank. till Riksd. Kansli d. 19 April 1869, kl. 11 f. m.

Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts N:o 6 Utlåtande N:o 10, angående Herr J. Jonassons från Calmar län motion N:o 57, om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om Kongl. Maj:ts medverkan för åstadkommande af en allmän afväpning och en evig fred.

Med anledning af den bekymmersamma ekonomiska ställning, hvari fäderneslandet under de sednare åren råkat, samt det trängande behöfvat att göra besparingar på alla håll, der de utan men för det allmänna kunna låta sig verkställas, har motionären kommit att rikta sin uppmärksamhet på de oerhörda siffror, hvartill, enligt hvad statistiken utvisade, inom vårt och andra länder de till krigsrustningar samt underhåll af arméer och flottor utgående